

Śrīla Suhotra Swami

Bhagavad-gīta 5.26

Tuto přednášku bylo možné slyšet v Centru pro
védská studia v Praze 21.11.1993

*kama-krodha-vimuktanarh
yatinám yata-cetasam
abhitobrahma-nirvanarh
vartate viditatmanam*

Ti, kdo jsou oproštěni od hněvu a všech hmotných tužeb, kdo jsou seberealizovaní, umí se ovládat a stále usilují o dokonalost, mají zaručeno, že velice brzy dosáhnou osvobození na úrovni Nejvyššího.

VÝZVAM.-Člověk vědomý si Krsny je ze všech světců, kteří stále usilují o osvobození, ten nejlepší. *Bhágavatam* (4.22.39) to potvrzuje následovně:

*yat-pada-pañkaja-palaša-vilása-bhaktya
karmášayarh grathitam udgrathayanti santah
tadvan na rikta-matayo yatayo 'pi ruddha-
sroto-ganás tam aranarh bhaja vásudevam*

„Snaž se oddanou službou uctívat Vásudeva, Nejvyšší Osobnost Božství. Ani velcí mudrci nedovedou odolávat nátlakům smyslů tak účinně jako ti, kdo zakoušejí transcendentální blaženost ve službě lotosovým nohám Pána, kterou odstraňují hluboce zakořeněnou touhu po plodonosném jednání.“

Touha užívat si plodů svých činů je u podmíněné duše tak hluboce zakořeněná, že i pro velké mudrce je přes nesmírné úsilí velice obtížné takové touhy ovládat. Oddaný Pána, který se vždy věnuje oddané službě a má vědomí Krsny a je dokonale seberealizovaný, velice rychle dosahuje osvobození na úrovni Nejvyššího. Díky svému úplnému poznání v seberealizaci setrvává vždy v tranzu. Výstižně to znázorňuje následující příklad:

*daršana-dhyána-sarhsparšair
matsya-kúrma-vihaṅgamáh
svány apatyani pusananti
tatháham api padma-ja*

„Pouhým pohledem, meditací a dotekem vychovávají ryba, želva a pták své potomky. Podobně činím i Já, ó Padmajó!“

Ryba vychovává své potomstvo pouze tím, že se na ně dívá. Želva se o potomstvo stará rozjímáním - naklade vejce do země, a zatímco je ve vodě, medituje o nich. Stejně tak oddaný vědomý si Krsny může dospět do Pánova sídla - přestože je od něho daleko - jednoduše tím, že na Pána neustále myslí; že jedná s vědomím Krsny. Pak necítí bolesti hmotného utrpení. Tento stav se nazývá *brahma-nirvána* - živá bytost nezakouší hmotné utrpení, jelikož je nepřetržitě pohroužena v Nejvyšším.

Tento verš Bhagavad-gíty popisuje cestu osvobození. Šríla Prabhupáda řekl, že osvobození neznamená, že vám narostou čtyři ruce a osm nohou. Neznamená to vidět stále a všude vířící barvy. Osvobození neznamená vidět nějaké světlo ve třetím oku. Také to neznamená, že je člověk schopen předpovědět den, kdy bude konec světa. Nedávno byl v Kyjevě někdo, kdo předpovídal, že 14. listopadu bude konec světa; ale pořád jsme tady. Ten člověk měl stovky následovníků, kteří si mysleli, že když umí tak předpovídat, musí být určitě osvobozený.

Osvobození také neznamená vznést se do nebe. Jedna známá skupina jógy se snaží o vyvinutí této síly. Meditují a pak vyskočí a snaží se vyskočit vždy výše a výše, s nadějí, že jednoho dne se vynesou k nebi. Fotografují je, když jsou právě ve výskoku, kousek nad zemí, a pak tyto fotografie publikují: „Vidíte, naši studenti se vznášejí.“ Samozřejmě, že je to jen na zlomek sekundy, ale na fotografii to vypadá, jako by pluli nad zemí.

Skutečný význam slova „osvobození“ vyjevuje v tomto verši sanskrtské slovo „*brahma-nirvána*“. *Brahma* znamená duchovní svět či duchovní příroda a *nirvána* značí osvobození od hmotného zapletení. Osvobození tedy dosáhne ten, kdo je osvobozen od tělesného pojetí „jsem toto tělo“ a je pohroužen v transcendenci, v poznání vlastního duchovního já a vztahu svého věčného já k Bohu, Krsnovi. *Nirvána* doslova znamená vyjít z lesa. *Vana* je les. Les je symbolem tohoto hmotného světa, této hmotné existence.

V temném lese jsou lupiči, zloději a loupežníci, kteří tam číhají, aby přepadli ty, kdo tudy cestují. Tito lupiči jsou naše vlastní smysly a mysl, když jsou neovládnuté. Okrádají nás. Když jdeme po ulici s kapsou plnou peněz, smysly nás nabádají: „Musíš mít cigaretu, musíš si koupit cigaretu, musíš si koupit alkohol,“ nebo „Musíš si koupit to či ono (nějaký nesmysl).“ a my jsme svými smysly nuceni to udělat. Jako kdybyste šli po ulici a někdo vám ze zadu zacpal ústa a dal pistoli k hlavě: „Dej sem peníze!“ Stejným způsobem nás smysly přepadají a okrádají, a okrádají nás dokonce i smysly našich drahých a blízkých. Šríla Prabhupáda jednou v žertu označil manželku a děti za legální loupežníky. Manžel přijde domů z práce a manželka čeká s nastavenou

dlaní: „Dej mi něco.“ Všechny děti přijdou: „Dej mi něco.“ a tak musí vyprázdnit kapsy.

V temném lese jsou také bludičky - světýlko, které vidíte z dálky, a když se chcete přiblížit, pohybuje se před vámi a nikdy ho nemůžete chytit, a zavede vás hlouběji do lesa. To představuje hmotné bohatství nebo peníze, zlato. Příslib bohatství. Lidé všude vidí příslib peněz a běží za ním a vede je to po podivných cestách jejich života. Někdy následují příslib bohatství a investují všechny své peníze do nějakého riskantního podniku. Někdo přijde a řekne jim: „Dejte mi dvacet tisíc korun a za dva roky dostanete sto tisíc, a nebojte se, je to naprosto bezpečné.“ Dají všechny své peníze a pak podnik zkrachuje. Prohrávají své peníze v lotu, sázejí na koně. Tolik plánů, jak získat víc peněz; a tak následují bludičku hlouběji do lesa.

V lese je také vzdušný vír, který se najednou zvedne, hodí nám písek do očí a oslepí nás. Tento vír představuje náhlý chtíč neboli sexuální touhu, která člověka zmäte. Ten všeho nechá a vydá se za opačným pohlavím pro požitek. Opačné pohlaví je představováno včelím hnízdem v lese. Ve včelím hnízdě je med, ale také mnoho rozzlobených včel. Člověk si tedy jde užívat medu, ale musí při tom být pobodán. Ti, kdo vyhledávají sexuální požitek, musí podstoupit tolik problémů. Někdy

si mladý muž
touží užívat
s mladou
a krásnou
ženou, ale
ta má

přítele, který má velké svaly. Když k ní mladík přijde, aby s ní promluvil, přijde ten přítel a dá mu do nosu. Můžeme uvést mnoho příkladů, jak ti, kdo se vydávají za tímto druhem požitku, musí trpět tolika způsoby, aby dostali tu trochu chuti medu.

V temném lese je také něco, čemu se v sanskrtu říká *gandharva-nagara*, iluzorní palác, který se zdá být mezi stromy. Když to člověk vidí, je okouzlen: „Jaké krásné místo, chci tam jít a žít tam.“ Ale když do toho paláce vkročí, dostane se pod vliv mystického kouzla a je úplně zmaten. Stejným způsobem si osoby, které žijí v hmotném světě, dělají tolik plánů do budoucnosti, a jsou těmi plány uchvázeni. Pracují, snaží se uskutečnit svůj plán. Velmi často ho neuskuteční, zůstane to jen myšlenkou, která není nikdy realizována.

Šrila Prabhupáda vyprávěl o jednom obchodníkovi. Měl velké plány na ekonomický úspěch, ale jednoho dne snědl purl, která byla smažena ve špatném oleji a tělo na to bouřlivě reagovalo. Ležel na smrtelném loži a umíral, u jeho postele stál lékař a ten muž ho prosil: „Prosím vás, doktore, dejte mi jenom čtyři roky. Potřebuji čtyři roky, abych uskutečnil své plány, na jejichž provedení jsem tak dlouho pracoval.“ Lékař odpověděl: „Je mi líto, nemohu vám dát ani čtyři minuty, je s vámi konec.“

Často máme plány, které ani nemůžeme uskutečnit. Ale i když je uskutečníme, co se stane? Dejme tomu, že jsme léta snili o dovolené ve Španělsku. Nakonec se nám to vyplní. Jedeme na dva týdny do Španělska a vrátíme se opálení, máme fotografie, jak ležíme na pláži. Vrátime se do Prahy a po zbytek života musíme pracovat, abychom tu dovolenou splatili. Pak zemřeme a všechno, co po nás zůstane, je pár fotografií v našem albu. a naše vnoučata se dívají: „Podívej, dědeček byl jednou ve Španělsku. Teď je po smrti.“

V hmotném životě člověk podléhá mnoha přirozeným strádáním, jako jsou nemoci. Je to jako když běžíte lesem a spadnete do díry, která je vstupem do jeskyně. Jak padáte, zlámáte si kosti a musíte ležet v jeskyni. Tak někdy, když člověk leží nemocný, přijde smrt. Je to jako když ležíte v té jeskyni se zlámanými kostmi a najednou ve tmě zjistíte, že je tam také nějaké dravé zvíře, které se přibližuje, aby

vás sežralo, a vy nemůžete utéci.

Toto jsou příklady ze Šrímad-Bhágavatamu znázorňující život v lese, který se nazývá vana. Proč jsme do toho tmavého a nebezpečného lesa přišli? *Krsna-bahirmukha hana bhoga-vānchā kare* - protože jsme začali být přitahováni Krsnovou vnější, hmotnou energií a odvrátili se od Krsny. a proč jsme přitahováni? *Bhoga-vānchā kare* - protože si chceme užívat smyslového požitku, myslíme si, že smyslový požitek nám přinese štěstí. Ale smyslový požitek, jak je vysvětleno v prvním řádku tohoto verše, znamená *kāma-krodha*, je to jen chtíč a hněv nebo chtíč a závist, v písni *Bhaja hu re mana*, Govinda Ďša zpívá o tomto takzvaném štěstí, takzvané radosti (*bhoga*) v hmotném životě:

*śīta ātapa bāta barisana
e dina jāminijāgi re
biphale sevinu krpana durajana
capala sukha-laba lāgi're*

Pro štěstí, které mi uniká mezi prsty (*capala sukna*), štěstí, které nevydrží, musím žít mezi závistivými lidmi. *Capala sukna* znamená potěšení z chtíče. To nemá trvání, nemůže mít trvání, protože je založeno na tomto pomíjivém těle. Toto tělo, ke kterému jsme tak připoutaní, o kterém si myslíme, že je tak pěkné, je jako časovaná bomba. Jako když dostanete poštou balíček a slyšíte z něj tikání - takové je toto tělo. Uvnitř to tika a nevíme, kdy vybuchne, kdy zemře. Smyslové štěstí, štěstí z chtíče, je založené na tomto dočasném těle, které se může každým okamžikem rozpadnout.

A abych toto štěstí smyslů získal, musím se stýkat se světem plných jiných chtivých lidí, kteří mi všichni závidí, protože chtějí stejnou věc jako já. Já se bojím, že to oni vezmou mně, a oni se bojí, že to vezmu já jim. Proto je svět velký boj, velká soutěž, říká se tomu boj o život. Říkají, že zákon přírody je, že jen silní přežijí. Silný znamená, že umíte ukrást požitek někomu jinému a zapíchnout ho ze zadu. Pak jste vítěz, jste hrdina; dokud někdo nepřijde ze zadu k vám, nezapíchne vás a nesebere vám to. *Śīta ātapa bāta barisana e dina jāminijāgi re*. Govinda Ďša říká: „Ve dne v noci, v horku i chladu, ve všech možných nepříznivých podmínkách musím těžce pracovat pro toto potěšení, které zmizí z mých rukou, jakmile ho uchopím; a mezitím je tu *krpana*

durajana — všude okolo mě jsou závistiví lidé. Kritizují mě, snaží se mi různými způsoby ublížit, přelstít mě, zastavit mě." *Bhoga*, což znamená jen chtíč a závist, jen kvůli tomuto smyslovému požitku jsme sešli ze správné cesty a vstoupili do tohoto tmavého, nebezpečného lesa.

A ten les je začarovaný. Jakmile do toho lesa *mávi*, iluze, člověk jednou vstoupí, ztratí cestu. Myslí si, že může najít cestu zpět, ale když se rozhlíží, myslí si: „Tamhle už jsem byl." Ale když tam přijde, věří, že tam nebyl. „Ne, tady jsem předtím nebyl. Kde jsem? Myslím, že jsem byl tamhle." Snaží se najít cestu zpátky, ale jen se v tom velkém lese víc a víc zamotává. Život za životem. To se stane, když je člověk zapletený v tělesném pojetí, v užívání si smyslového požitku. To ho vede k dalšímu zrození, to k dalšímu a nemá to konce.

My všichni jsme *nitya-baddha*, věčně podmíněni v tomto hmotném světě. To znamená, že jsme přijali nespočetné množství těl v nespočetně mnoha životech. Nemůžeme zjistit začátek našeho pádu do tohoto hmotného světa. Ani nemůžeme vidět konec. Jak se tedy dostat ven? To je vysvětleno zde ve verši a ve významu. Pán Krsna říká: *yaia-cetasám* - člověk musí ovládat mysl, musí ji upřít na Absolutní Pravdu. Cestou ven z tohoto lesa hmotné existence je vědomí, vědomí Krsny.

Je zde uveden příklad se želvou. Mořská želva vyleze na pláž, naklade tam vajíčka a vrátí se zpět do vody. Ale neustále myslí na svá vajíčka na pláži. Díky matčině meditaci se malé želvičky vylíhnou, a ačkoliv jsou daleko na souši, hned jak se vylíhnou z vajíček, lezou směrem k moři. Vědí, kde je moře, protože jejich matka je v oceánu, medituje o nich a svou meditací je přitáhne do moře. Matka želva plave v moři a žije a jedná tam, ale stále medituje o svých dětech, které se tak vylíhnou a najdou si cestu do moře.

Pán Krsna vysvětluje v *Bhagavad-gítě*, že cesta k osvobození je *cetasá sarva-karmáni*, že ve všech svých činnostech bychom měli být *cetasá*, měli bychom si být vědomi Krsny. Naše mysl by měla být ovládnuta tím, že ji budeme upínat na Krsnu čtyřiaadvacet hodin denně. Jak to uděláme? Procesem *bhakti-yogy* - nasloucháním o Krsnovi, zpíváním Jeho svatého jména, vzpomínáním na Krsnu, sloužením Krsnovi. Tímto způsobem se mysl upře na Krsnu a pak (*mayi*

sannyasya mat-parah) pak se všechny naše činnosti stanou obětí Krsnovi, službou Krsnovi.

Ale, aby naše činnosti Krsna přijal jako službu, musíme se zřít chtíce a hněvu, protože to ničí naše vědomí. Jakmile je naše vědomí nakaženo chtíčem a hněvem, nemůže být ani řeči o vědomí Krsny. Aby si člověk udržel mysl čistou od chtíce a hněvu, musí následovat zásady *bhakti-yogy*, zásady čistoty - žádné jedení masa, žádný nedovolený sex, žádné hazardování, žádné omamné látky. Pak může Krsna přijmout jeho činnosti jako službu.

A výsledkem toho je *buddhi-yogam upáśritya*, inteligence se úplně očistí. Naše inteligence nás vede, abychom v životě jednali určitým způsobem. Inteligence, která je nečistá, nás vyzývá, jako diktátor, abychom se zaměstnali hříšnými činnostmi. Pokud je inteligence nečistá, člověk si nemůže pomoci a musí jednat hříšně.

Zvířata jako kočky a psi mají určitý druh inteligence, která je vede, aby jednali jako pes nebo kočka, jak je vidíme typicky jednat. To je díky inteligenci. Znáte to - všechny kočky a psi se chovají stejně, protože mají stejný druh inteligence. Když hodíte psovi kost, jeho inteligence ho vyzve: „Chytni to, zakousni se do toho." Pes se nezastaví a neřekne si: „To je jen kost, odporná a špinavá věc. Nechci kost, dejte mi knihu, raději bych si přečetl knihu." Nikdy neuvídíte, aby takto pes reagoval. Ne, jeho inteligence ho okamžitě vyzve: „Tam je kost, zakousni se do ní. Jsi pes a to máš dělat." Je-li inteligence člověka nečistá, vyzývá ho, aby dělal různé nesmysly. Za takových podmínek je pro něho velmi obtížné ovládat své smysly. Když lidé slyší, že členové hnutí Hare Krsna nejedí maso, nemají nedovolený pohlavní styk, ne hazardují a nepožívají omamné látky, myslí si: „To je velice těžký život. Jak to dokáží?" Proč uvažují tímto způsobem? Protože jejich vlastní inteligence je nečistá; nabádá je: „Musíš ty věci dělat." Takže si nedovedou představit, jaké to je nedělat je. Ale je-li inteligence očištěná praktikováním vědomí Krsny, pak nás nabádá sloužit Krsnovi a neustále se vyhýbat *mayi*, iluzi. To se pro oddaného stane přirozené. Oddaný má přirozený zájem neustále sloužit Krsnovi a neustále zažívat blaženost vědomí Krsny. Můžete tomu oddanému nabídnout cokoliv, o čem si materialisté myslí, že je to velice pěkné a úchvatné, ale oddaný

řekne: „Brr, dejte to pryč, nechci takový nesmysl ani vidět."

A nakonec přijde *mac-cittah satatam bhava* - Krsna říká, že když je toho všeho dosaženo, když člověk ve všech činnostech neustále myslí na Něho, když je všechna jeho práce obětována Krsnovi, protože se nezapojuje do žádných chtivých nebo závistivých činností, a když je inteligence úplně očištěna, je spojena s Krsnou, pracuje jen pro Krsnu (*buddhi-yoga*), pak Krsna říká: - *mac-cittah satatam bhava* „tento oddaný přichází ke Mně." To je osvobození. To znamená, že Krsnův oddaný je neustále v Jeho společnosti na transcendentální úrovni, protože se stal předmětem Krsnovy transcendentální radosti. To je význam slova oddaný. Oddaný je předmětem Krsnovy transcendentální radosti.

Když vidíte obrazy, na kterých se Krsna věnuje Svým radostným zábavám v duchovním světě, když je s *gopimi*, krásnými pasačkami krav ve Vrndavanu, měli byste vědět, že tyto *gopi* jsou Krsnovi velmi drahé, protože jsou předmětem Jeho radosti. Chtějí jen dávat Pánovi štěstí, nemají žádný jiný zájem. To je osvobození. Protože když se člověk ustálí coby předmět radosti Nejvyššího Pána, pak se dosáhne jednoty s Krsnou. Krsna miluje Své oddané, je jimi neustále obklopen. Nikdy nejde nikam bez Svých oddaných.

Impersonalisté také říkají, že osvobození znamená dosáhnout jednoty s Bohem, ale jejich pojetí jednoty je úplně abstraktní - pro ně je Bůh velké Nic, velká Nula, a ze mě také bude nula a budu stejný jako On či zajedno s Ním v Nicotě. Ale to, že Bůh je Svrchované Nic, není definice Boha, kterou nacházíme ve vědeckých písmech. Tam najdete, že Bůh je *Parama Purusa*, Svrchovaný Poživatel, a užívá si Svých oddaných. To je způsob, jak člověk může dosáhnout jednoty s Krsnou, být vždy spojen s Krsnou, vždy v Jeho společnosti - když se stane předmětem Jeho radosti.

Verš, který jsme dnes četli, vysvětluje, jak se prakticky stát předmětem Krsnovy radosti. Musíte se osvobodit od hněvu a všech hmotných žádostí, musíte realizovat své já jako duši, nikoliv hmotu, a musíte být ukázněni, zaměstnaní jen ve službě Krsnovi a neustále usilovat o dokonalost. Každé ráno zpíváme duchovnímu mistrovi: *nikuñja-yuno rati-keli-siddhyai* - že duchovní mistr se vždy snaží vytvářet stále dokonalejší podmínky pro radostné

zábavy Krsny. Neustále zdokonaluje svou oddanou službu. Pán Krsna říká, že ten, kdo dospěje k tomuto, má zajištěnou *brahma-nirvánu* — vyjde z lesa, temného, nebezpečného, začarovaného lesa hmotného života a vstoupí do věčného království *brahmanu*, království Boha, vrátí se zpátky domů, zpátky k Bohu.

Máte nějaké otázky?

„Říkal jste, že Krsna nepřijme naši službu, dokud se nezbavíme chťiče a hněvu. Co když se snažíme následovat zásady bhakti-yogy, ale chťič a hněv stále zůstávají?“

Na začátku našeho duchovního života je nestálost, která je způsobená skomírajícím chťičem a hněvem v našem srdci. Šríla Prabhupáda tuto počáteční nestálost přirovnal k nastupování do kánoe. Když vstoupíte do kánoe, kýve se sem a tam. To je nevyhnutelné. Řešení je co nejrychleji najít rovnováhu a dobře se usadit. To je řešení. Musíme být pevně zabydleni v oddané službě. *Ádau śraddha tatah sádhu-saṅgo* - na začátku nás naše víra přivede do společnosti oddaných. *Atha bhajana-kriya* - pak začíná život oddané služby. Člověk má přijmout zasvěcení od duchovního mistra a učinit jeho pokyny svým životem a duší. Pak člověk dojde do stavu *anartha-nivrtti*, kdy budou všechny jemné aspekty zneklidněny, které jsou v srdci a pocházejí od zbývajícího chťiče a hněvu, očištěny a odstraněny. Pak přijde *nisthá* — tehdy je člověk pevně umístěn, jeho postavení je neotřesitelné. Abych to zkrátil a uzavřel, řešení je, že člověk musí vyhledat útočiště u duchovního mistra, musí přijít pod jeho ochranu. Je pravda, že chťič a závist jsou v srdci, ale pokud člověk přijme útočiště lotosových nohou duchovního mistra, je zachráněn od tohoto nebezpečného vlivu. Další otázky?

„Můžete porovnat vztah Krsny k začátečníkům v oddané službě a k čistým oddaným?“

Krsna je v srdcích všech živých bytostí - pokročilých oddaných, nových oddaných a také neoddaných. Tak jako je oheň ve dřevě, tak je Krsna v srdcích všech. Ale dřevo může být mokré, suché nebo může hořet. Mokré dřevo je neoddaný, ten, kdo se plně zaměstnává hmotnými činnostmi. Velice dlouho

trvá, než bude zapálen ve vědomí Krsny. Suché dřevo znamená nový, začínající oddaný, ten, kdo se dostává do kvality dobra. Stačí mu trochu styku s ohněm a začne také hořet, a dřevo, které už hoří, je pokročilý oddaný, který si je plně vědom Krsny. Ten může zapálit ostatní. Jeho společnost je dobrá zvláště pro suché dřevo, které začne okamžitě hořet. Ale i kus mokrého dřeva po nějaké době vyschne a začne hořet, když ho dáte doprostřed ohně. Někjaké další otázky?

„Máme rozvinout transcendentální chťič. Jaká je jeho podstata?“

V Caitanya-caritamrte stojí:

atmendriya-pṛiti-vañcha -
tare bali 'kama'
kṛsndriya-pṛlī-icchā
dhare 'prema' rīama

Dychtivost uspokojovat svoje vlastní smysly se nazývá chťič. Ale dychtivost potěšit Krsnovy smysly se nazývá *prema*, čistá láska - transcendentální chťič, jestli se ti to tak líbí.

Vidíme, že materialističtí lidé velice dychtí těžce pracovat, vydělávat peníze a utrácet je za smyslový požitek. Tak ztratí veškerou energii svého života. Když oddaný začne být stejně dychtivý, vlastně ještě více, protože dychtivost oddaného není omezena hmotnou přírodou, je-li dychtivost oddaného zcela zaměřena na službu Krsnovi a uspokojení Krsnových smyslů, pak je na úrovni *premy*, čisté lásky ke Krsnovi.

Aby materialisté uspokojili své smysly, vstávají brzo ráno, stojí frontu na autobus, podstupují spoustu těžkostí v továrně, těžce pracují. Oddaný by měl těžce pracovat pro Krsnovu misi se stejnou dychtivostí, se stejným smyslem pro povinnost: „Musím to dělat.“ Karmi by raději spali, když jim v pět hodin ráno zazvoní budík, ale pak si pomyslí: „Ne, musím do práce, jak jinak si budu moci užívat?“ Oddanému se také někdy nechce vstávat, když mu ráno zvoní budík, ale měli bychom si myslet: „Musím sloužit Krsnovi.“ Je třeba si udělat plán, jak použít všechnu energii tohoto těla jen ve službě Krsnovi. Měli bychom o tom stále meditovat.

Když jdeme do ulic a rozdáváme knihy Šríly Prabhupády, někdy si myslíme: „Je to tak těžké, měl bych si možná odpočinout, sednout si do auta a číst nebo spát.“ Ale mělo by nás napadnout:

„Ale kdybych musel pracovat v hmotném světě pro svou rodinu, udělal bych to? Udělal bych si volně odpoledne? Ne! Pracoval bych těžce, jinak by mi to zničilo život.“ Když tu energii nedáme Krsnovi, maya nám ji vezme. Ve skutečnosti neexistuje něco jako líná osoba. Je to jen otázka toho, jestli známe smysl svého života.

Možná znáte příběh o králi, který byl velice nespokojený, protože v jeho království bylo mnoho takzvaně líných lidí, kteří pořádně nepracovali a nepodíleli se na blahobytu společnosti. Přemýšlel, co s tím udělat, snažil se mnoha způsoby přimět lidi k práci, ale oni neměli zájem. Nakonec postavil ze dřeva velkou halu a nechal vyhlásit: „Ať všichni líní lidé v mém království, všichni ti, kdo by raději nepracovali, přijdou do této haly a my pro ně připravíme velkou hostinu.“ Přišly tisíce lidí. u dveří stály strážé a ptaly se: „Jste líný?“ „Ano, jsem líný.“ „Dobrá, běžte dovnitř.“ Všichni se posadili a měli velkou hostinu. Ale když byla hala plná, král nařídil, aby ji podpálili. Jakmile všichni ti takzvaně líní lidé viděli, že hala hoří, byli velice aktivní: běhali, skákali, cpali se do oken a dveří. Nakonec v celé hale zůstali jen dva lidé. Seděli a velice pomalu jedli. Oheň hořel všude okolo nich. Nakonec se jeden z nich obrátil na toho druhého a řekl: „Mám v zádech oheň.“ Ten druhý odpověděl: „Tak se otoč na druhou stranu.“ Král se díval: „Tito dva jsou jediní dva skutečně líní lidé v celém mém království.“

Lidé nejsou skutečně líní, ale mohou být neinspirovaní, to je všechno. Musíme zůstat nadšení pro službu Krsnovi, musí to být náš rozhodný plán: „Všechnu svou energii v tomto těle v tomto životě dám Krsnovi.“ Měli bychom mít vždy na paměti, že pokud tuto inspiraci ztratíme a budeme takzvaně líní, nebudeme skutečně líní, ale tu energii nám vezme *maya*. Můžeme být líní pro Krsnu, ale budeme velmi aktivní pro *máyu* a pak znovu poklesneme do onoho lesa hmotné existence.

Hare Krsna

